

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglašje se računa po tarifi v petiti; za naslove s debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnica in javnozahvale, domači oglašji itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Cassarea št. 13. Vseko pismo mora biti frankovano, kar odfrankovane se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglašje sprejema upravništvo ulice Motina picolo hit. 3. II. nadst. Odpriete reklamacije so proste poštnine.

„Edinost je moč“.

Radi dogodkov povodom volitev volilnih mož v Istri.

Interpelacija posl. Spiničiča, dra. Laginje in tovarišev v seji poslanske zbornice dne 14. junija 1895. (Dalje.)

Volitev v občini Porečki.

S tem pa še nisimo pri kraju z nezakonitostmi pri volitvi v Poreču. Pri tej volitvi volilnih mož so se dogodile še hujše stvari. Po prečitjanju volilne liste drugega volilnega dne bilo je pripuščenih k glasovanju ljudi, ki — ako sploh imajo volilno pravico v koji volilni skupini — je gotovo nimajo v volilni skupini kmečkih občin, ker bivaajo v mestu Poreškem. Tako je bilo oddanih za italijansko listo devet glasov, od mož, bivaajočih v mestu (in ki so označeni v pritožbi); jeden mož (Fran Buršič iz Novevasi) je drugega volilnega dne glasoval v imenu Roka Momičiča, umrlega že pred desetimi leti.

Ako odštejemo le navedene, za italijansko listo nezakonito oddane glasove (58), in ako prištejemo hrvatskim, veljavno oddanim glasovom le one tri omenjene, odbite kot nezakonite, potem ima hrvatska lista gotovo večino nasproti italijanski, ker je večina za italijansko listo baže znašala 50 glasov.

Taki glasovi se niso v prvič, navadno po prečitjanju volilne liste, oddajali v Poreču, kjer dopuščajo takoj k glasovanju vsakega, ki se izkaže s povabilom in hoče glasovati za italijansko listo, ne da bi si ogledali povabila in dole osebe; dočim trebajo za vsakega hrvatskega volilca 5 do 10 minut za iskanja sem in tja, pregledovanja in poizvedovanja.

Že okolnost sama, da taki možje prihajajo k glasovanju po prečitjanju volilne liste, daje slutiti o sleparstvu. Za to govori še druga važna okolnost, da namreč člani komisije pripadajo italijanski stranki, da komisar, tudi če bi hotel, ne pozna ljudi ter da nobenemu od hrvatske stranke ne dopuščajo, da bi ostal v volilnem lokalu. Ob svršetku drugega volilnega dne se je zgodilo najznačilnejše v tem pogledu.

Po prečitjanju volilne liste so pustili kakih 60 mož v volilni lokal, razvrstivši jih v dve koloni, ki so poljubno pristopali k glasovanju iz te ali one kolone.

Dva hrvatska volilca sta gledala, da ostaneta zadnja, toda poslali so ju ven, ko je prišla še jedna skupina mož, ki so posedli po klopih, a so bili sami nevolilci. Prebivalstvo občine poreške ne sluti le, ampak je uverjeno, da se taki glasovi, oddani od nevolilcev, in mnogi izmed onih, koje oddaje jedna in ista oseba v drugič ali v tretjič, oddajajo v imenu onih volilcev, ki niso došli k volitvi, in to ne brez vzroka.

Gledé na omenjenega Buršiča je gotovo, da je glasoval v imenu nekega moža, upisane za volilca, ki je pa umrl že pred desetimi leti. Že leta 1891 je neki italijanski

agitator nagovarjal nekega kmeta iz Baderne, ki ni imel volilne pravice, naj le pride k volitvi, in sicer z opombo, da mu že on preskrbi povabilo. Neki Josip Černeha je v aprilu tekočega leta ponudil nekemu Tomu Tomasiću tri goldinarje za njegovo povabilo.

Prič je za to, da sta družega volilnega dne dva poreška gospoda že zjutraj delila povabila, ter da je istega dne proti poludne župan izročil povabilo občinskemu slugi in občinski sluga nekemu poznanemu gospodu, in da je ta poslednji proti koncu volitve prišel k glasovanju 10 oseb, ki so pozneje — ker jih oblast za javno varnost ni pripustila — vstopale v volilni lokal po dva in tri.

Z gotovostjo se pripoveduje, da sta dva italijanska agitatorja prosila volilce v Taru, naj jima izroče povabila, potem, ko jih nista mogla pregovoriti, da bi prišli k volitvi. Znano je, da so se po nalogu županov v Baderne in Zbandaju na predvečer volitve v Poreču nabirala povabila onih občinskih volilcev, ki nimajo volilne pravice pri deželno-zbornskih volitvah, kakor n. pr. ženske.

Tako postopanje je tudi glede posamičnih slučajev kaznjivo po členu VI drž. zak. z dne 17. decembra 1862 in morda tudi po določilih kazenskega zakona, in one oblasti, ki so obvezane poizvedovati, prepričajo se o tem lahko vsaki hip, ako le hočejo.

Interpelantom je bilo samo iz Tara prijavljenih 45 imen takih volilcev, ki niso došli k volitvi, šest iz Frate, trije iz Obrega.

Od pravih volilcev iz Tara, Frate, Obrega in Novovasi, iz katerih je italijanska lista dobila veliko večino glasov, došlo jih je k volitvi razmeroma malo; iz drugih občin še manje, iz jedne nikdo. (Dalje prih.)

Politiške vesti.

V Trstu, dne 12. julija 1895.

Državni zbor. Včeraj je imela poslanska zbornica svojo večerno sejo, v koji so se posvetovali o preosnovi civilnega pravnega reda. Vladni zastopnik, dvorni svetnik Klein, je toplo priporočal, naj se vsprejme ta predloga ter je zajedno prijavil, da vlada predloži poseben zakon za pristojbine. — Poslanca Wrabetz in Noske (nemška liberalca) sta interpelovala vlado, zatrdivši, da antisemitje ponarejenimi vstopnicami prihajajo na — liberalne shode (Neposredni povod tej interpelaciji je bil namreč ta, da je na neki shod, ki so ga sklicali dunajski liberalci minoli četrtak v okraju „Neubau“, došlo toliko antisemitov, da so morali nemško-liberalni govorniki — pobegniti. Op. ured.)

V podnevni seji se je nadaljevala razprava o proračunu naučnega ministerstva. Govoril je tirolski posl. Ciani, ki je dokazoval — postavivši se odločno na narodno stališče — da so nemške šole in taki otroški vrti v italijanskem delu Tirola nezakoniti.

del majki namestnico, dovedel Maro. Srečne-li majke, srečen jaz! — „Kajti, ni je, sinko, take sname v devetih selih; kako je krotka in nežna, za posel brza in vsemu razumna!“ — A kjer mati ni našla livale, našel sem jo jaz. Da sem dal tri tovore zlata in okovano puško, ne bi bil našel boljše, zvestejše žene od Mare. Mnogim je bilo žal, da se kolovodja ni zapletel pri njih, no vendar nisi čul niti od ženskega jezika Maro žaleče besede.

Tekel mi je čas kakor hitra reka, in nisem se izogibal ne težkemu poslu, ne muki, ker, kako bi se izogibal? Bil sem srečen; četoval sem na Turke kakor prej, toda napadal sem srčneje, branil se hitreje. Znal sem sedaj, čemu se bijem, znal sem, koga branim. Prve dni bilo je Mari težko razstavljati se od mene, balo se je sirota, da me ne zadene koje zlo. Kako ne bi, človeče,

Glejte, kakó sveto je tej gospódi narodno načelo, ko je govor o italijanski narodnosti, a kako hitro pozabljajo ista gospóda na isto načelo, ako se zavzamejo zanje — Slovani. Doslednost ni vsakega slabost.

„Narodna slavnost“ v Italiji. Dne 20. septembra bo 25 let, odkar so italijanski vojaki zaseli Rim, postavivši s tem krono zjedinjeni, ali tem bolj nesrečni Italiji. Posl. Vischi je predlagal v italijanski komori, da je ta dan praznovati kot narodni in splošni praznik. Mnogo govornikov je bilo proti temu predlogu, zlasti je naglašal posl. Macola, da bi pokazali s tem le svojo slabost in ni nikake prave potrebe za take hrupne demonstracije. Ker se je pa stari Crispi — ni čuda, saj je sam pomagal snovati zjedinjeno, ali vendar nesrečno Italijo — izrekel za Vischijev predlog, sklenila je pokorna večina, da se 20. dan septembra proglasi kot „narodni praznik“. In tako bo praznovala Italija po uradnem ukazu spomin na svojo — nesrečo!

V Madridu se puntajo pekovski pomočniki. Predvčerajšnjem so imeli velik shod; po shodu so pa bili veliki izgredi, ob katerih so bili ranjeni jeden kapitan in pet policijskih agentov. V stanovanjih kolovodjev našli so 106 bodal in sabelj in štiri samokrese.

Bolgarska deputacija v Petrogradu. Včeraj je položila bolgarska deputacija venca na groba Aleksandra III. in II. Ob tej priliki je naglasil metropolit Klement, koliko hvaležnosti je dolžan narod bolgarski do carske obitelji ruske, osvoboditeljice Bolgarske. Narod bolgarski ostane jej hvaležen za večno.

Različne vesti.

Facta loquuntur. Pišejo nam: Ker se že „Piccolo“ in družba toliko ujedajo zaradi slovenske službe božje pri sv. Jakobu, hotel sem se prepričati na svoje oči, koliko je tistih italijanskih „vernikov“, ki bi hoteli gospodovati v tej cerkvi, recte, ki bi hoteli slovensko množico poditi iz cerkve. V ta namen ostal sem minolo nedeljo po slovenski službi božji v cerkvi, da vidim, kolika bo deležba pri italijanski propovedi. In dobro je, da sem ostal, kajti danes morem zagotoviti — kar je bilo meni itak že znano — na svojo častno besedo in na podlagi dejstev, da je ogromna večina vernikov župnije pri sv. Jakobu res slovenskega rodu. Dočim je bila pri slovenski službi božji cerkev natlačeno polna, bilo je pri italijanski propovedi — dobro sem štel — pet možkih in petnajst ženskih.

Facta loquuntur, smo rekli gori: dejstva govore. Kako bi mogla torej cerkevna oblast, z ozirom na ta dejstva poditi slovensko množico iz cerkve, na ljubo neznatni pe-

mlada žena! Prihujala se je name, kakor zrebe na svojo mater. A s časom privadila se je. Kaj čes? Ni pomoči. Moraš, pa moraš. Kakor je komu Bog odsodil: komu puško, komu knjigo. Takšen je svet. — Pred našim selom stoji holmec, od tam je na pol ure vida. Do holmea me je Mara spremljala, ko sem odhajal na Turke in tu je sirota vzdihovala, gledajoča za menoj, dokler so oči dosegale, a jaz sem potem popeval, da me Mara čuje. Na holmeu me je Mara i pričakovala, ko sem se vračal od četovanja; snela je ona z mene torbo in dolgo puško, pa hajd veselo v selo. Ne bi jaz legel brez óke vina in janjčnega reberca. Mati mi prela pri ognjišču, Mara ovila bele roke okolo glave, a jaz udri pripovedovati, kako je bilo, kako so Turki Bošnjaci kimali glavami in kako je poturicam ostala kapa zapuščena. „Ej Miloš,“ znala je reči žena, „da ne bi

ščici italijanski? Pri čemer pa smemo za-trditi absolutno gotovostjo, da ta peščica ita-lijanskih vernikov pravo za pravo nima prav-čisto nič proti slovenski službi božji, ampak izhaja ves hrup od strani onih Italijanov, ki ne zahajajo v cerkev in ki bi hoteli cerkev le zlorabiti v svoje politiške in na-rodne namene! Takih predrznežev, ki so povsem indiferentni do verske stvari, ven-dar cerkevna oblast ne more poštevati bolj, nego pa neoporečno dejstvo, da je v župnji sv. Jakoba velika množica resničnih, pobožnih vernikov slovenskega rodu!

Veleč. g. župnik Hrovatin je, komaj stopivši na čelo župnji, takoj bistrim očesom pogodil ta dejstva in brez pomislekov je kre-nil na ono pot, na katero je moral kreniti kot pravi dušni pastir, ki ima pred očmi dušni blagor vseh svojih ovčic in ki noče dopuščati, da bi se hram božji zlorabljal v povespevanje te ali one politike — tem ma-nje pa politike, koji je jedina svrha nekr-ščansko zatiranje: politike, ki je v vseh svojih delih in v svoji ukupnosti diametralno nas-protna bitstvu naše vere — vere ljubezni, vere enakosti.

Kristus je naložil svojim apostolom, da naj poučujejo narode v vseh jezikih; in taki bodi tudi v naši župnji pri sv. Ja-kobu: slehernemu bodi prilika slušati božje nauke v svojem materinem jeziku — nikomur na kljubaj, ampak vsem v dušni blagor!

Zlasti pa bi prosili cerkevne oblasti, da imajo vsikdar pred očmi, da so židovska gla-sila v zadnji vrsti kompetentna soditi o stvarih katoliške cerkve.

„Narodna stranka“ je napovedala vnovič svoj shod v Staremtrgu na dan 14. t. m. Ta shod je prepovedalo oca. kr. okrajno gla-varstvo v Logatcu, utemeljivši to svojo prepoved s tem, da je ljudstvo od zadnjega, dne 30. junija t. l. v starem Trgu vršivšega se shoda tako razburjeno vsled nedostojnega šuntanja, da se je bati za javno varnost, o katerem šuntanju bode razsojati sodišču.

Nam ne pristoji sodba, da-li je in v koliko opravičena ta prepoved; pač pa re-čemo, da je to sramota za vsacega, ki je v svoji strasti pripomogel pritirati stvari tako daleč, da morejo oblasti na podlagi t a k i h utemeljevanj prepovedovati shode. Ali se gospódi prav nič ne dozdeva, da takim postopanjem morajo slednjič dovesti ad ab-surdum pravico do zborovanja ter da so taka sredstva dvorezen meč, ki se zadere danes v meso Petru, jutri pa — Pavlu. Slednjič mora priti do boja vseh proti vsem — na grobu naše narodne stvari, na grobu miru in bratoljubja.

Po našem menenju mora biti vrhno načelo vsaki lojalni stranki: poslušati nasprotnika in ga potem soditi. Nasilno mašenje ust ni bilo še nikdar — argument.

Mi se le neradi vtikamo v kranjske

vedla, da si kristjan kakor i drugi ljudje, da te ne vidim veselega in vedrega poleg mene, rekla bi, da si volk, da si volkodlak.“ „Ne bodi bedasta, dika!“ odvrnil ji jaz; „saj vidiš, da sem kristjan, pa ako kateri-krat zasekam nekoliko hujše, nisem kriv jaz, ampak ono zversko plemo, ki ne spoštuje ne Boga, ne Bogorodice.“ Bilo je i druge šale. — Mari se je bilo pripravljati na porod. Moj Bog, kakšna radost! Ali kaj ti tu pri-povedujem; še premlad si, golobrad. — Ko sem tako ležal v goščavi kakor kača, preže na koje Turke, sklopil sem oči in pričel raz-misljavati o Mari, o domoviu. Kakor da bi bila stala pred menoj. Glej, kako se po hiši vrti, in urejuje in materi streže. Za leto bode i krst, ako Bog da srečo. Za popa pripravil sem triletne šljivovke, a za popinjo nov prtč. Dobro mi je bilo sredi samotne sanja-riti tako. — (Dalje prih.)

PODLISTEK.

93

Zlatarjevo zlato.

Zgodovinska pripoved XVI. veka.

Spisal A. Šenoa.

(Dalje.)

„— no a kaj da ti pravim? Po vsej Krajini ni bilo takega dekleta. I milokrvna in sramežljiva in vsake dobrote polna, baš po moji želji in volji. Govoril sem o tem majki svoji, a majka je rekla: „I čas je, sinko, vidiš, jaz sem slaba, a namest-nice nimam; potrkaj na Vukšanova vrata in Bog blagoslovi.“ A jaz v snubače. Vuk-šan me je počastil žganjem in pogačoj, pa mi rekel: Vreden si, Miloš, in ako Bog da in sveti Nikola, ne boče mi žal, da mi bo-deš zetom.“ Za malo časa grmele so kra-jinom svatovske puške — a jaz sem dove-

prepire — zkok česar smo vrgli v koš celo kopo došlih nam dopisov, naperjenih proti obema strankama — kajti nikdo ne brska rad po svoji lastni rani. Svariti pa moramo — ne zato, ker smo trabanti tega ali onega, ampak zgolj zato, ker smo uverjeni, da po tej poti ne vzgajamo nikdar svojega naroda do naroda političnih poštenjakov, zavedajočih se svete dolžnosti, da treba spoštovati tudi one, ki niso v vsem istega menenja kakor mi.

Sicer pa smo tudi mi prepričani istotako, kakor naš notranjski dopisnik, o potrebi, da stoje strankam na čelu starejši postavniki. Mladim talentom vro čast; pomočjo šole in po svoji lastni pridnosti so si gotovo nabrali potrebnih zmožnosti, da morejo mnogo koristiti svojemu rodu ali pravi voditelji vzgajajo se le v šoli dolgotrajnega praktičnega življenja. Le v šoli trdih skušenj se morejo zbristriti pojmi in sodba o tem, kako daleč smemo iti, da se ne izpodtaknemo, a bistri vid in hladna sodba sta v prvi vrsti potrebna — voditeljem.

Disakord. Pišejo nam: Bilo je povzdigovanje. Bučenje orgel je potihnilo. Sveta tišina zavladala je v cerkvi in le mali zvonček odmeval je od oltarja in se milodonec razlegal po prostranem svetišču. Ljudje — sinovi in hčerke mojega naroda —, so klečali ter se vpognjene glave skesano trkali na prsih —: „Usmili se nas, o Gospod!“ Prosili so in iz globočin svojih src pošiljali vroče molitve gori pod sinje nebo, pred prestol vsega mogočnega Stvarnika. Skozi visoko okno pa je sinil solni žarek, znak milosti božje, ter se razlil po glavah vernega ljudstva, ki se je v toli goreči molitvi zatekalo pod zaščitno nebeskega očeta. — Tako v cerkvi, a zunaj? — Zunaj, na cerkvenih stopnicah, sedela je tolpa umazanih židov ter divje in surovo kričaje ponujala mimoidecem svoje blago. Židovski krik prodril je slednjič celo v svetišče. — Gorostasna razlika, je-li? — Zakaj-li tako tužen disakord? Zaun.

Doneski za možko podružnico sv. Cirila in Metoda v Trstu. Veleč. g. A. Gasperčič, župnik v Marezigah, je poslal 10 kron, katere je nabral veleč. G. Nedved, župnik v Šterni prigodom birne v Marezigah med pričujočimi gg. duhovniki; v istej priložnosti je nabral isti gosp. župnik daljnih 10 kron za istrsko šolsko družbo sv. Cirila in Metoda.

Cirilo-Metodijski dar. Moški podružnici sv. Cirila in Metoda v Trstu so darovali gg. Dr. I. Hočevar 6 kron, G. Gregorič 2 kroni, Ij. F. 2 kroni in Bonač 1 krono vsi z Dunaja. Star vojak in poštar sta darovala vsak po 2 kroni.

Konec šolskega leta na otroških vrtih na Greti v Rojani in na Belvederju bode z ad nji dan julija meseca. Isti dan konča tudi narodna šola v Rojani, v kateri šolski okraj pripadajo tudi naša zabavišča.

Voditeljstvo

otr. vrtov v Trstu

Zrelostni izpiti na c. kr. obrtni šoli. Dne 8. t. m. vršili so se na tukajšnji obrtni šoli zrelostni izpiti za stavbinsko in za mehaniško stroko. Izpitom se je podvrglo 13 gojencev (dva sta bila odstopila pred pismenimi izpiti). Izpraševalni komisiji je predsedoval kot vladni komisar vitez Viljem Doderer, profesor na Dunajski politehniki. Prisotnih bilo je pri izpitih več članov dež. šolskega sveta in različni odličnjaki. Izid izpitov je bil ta le: V stavbinski stroki napravil je izpit z odliko Jurij Zaninovič iz Spleta, 4 gojenci so bili proglašeni zreli; v mehaniški stroki napravili so izpit z odliko Cechetti R., Drašek Vladimir in Resić Josip, vsi trije iz Trsta, 7 gojencev pa je proglašeni zreli. Nadalje bilo je jednemu gojencu dovoljeno, da ponovi izpit iz jednega prometa po dveh mesecih, jeden pa naj se prijavi prihodnje leto z nova k izpitu.

Zrelostni izpiti va c. kr. državni realni v Trstu, vršili so se dne 8., 9. in 10. t. m. Jeden abiturijentov napravil je izpit z odliko, 13 jih je proglašeni zreli, 3 smejo izpit iz jednega predmeta ponoviti po počitnicah.

Zrelostni izpiti na Ljubljanskem gimnaziju prično dne 19. t. m.

Dunajski pomožni odbor za Ljubljano in okoličico obelodanil je poročilo o svojem delovanju in izkaz o nabranih milodarjih. Odbišši stroške, nabral je ta odbor do včeraj 28. junija t. l. svoto 158 119 gld. 30. nč.

Pevsko društvo „Vesela“ v Šklednju priredi dne 28. t. m. veliki koncert pod milim nebom. Ako bi bilo ta dan neugodno vreme se koncert odloži na prihodnjo nedeljo dne 4. avgusta. Po koncertu bode ples, ki bode trajal do 3 ure zjutraj. Pri koncertu in plesu bode sviral tržaški orkester „Eslop“, obstoječi iz 12 mož. Program se priobči v kratkem.

Braino društvo v sv. Križu Vipavskem priredi na grajskem dvorišču dne 14. t. m. ob 5. uri popoldne domačo veselico s sledečim vspevom: 1. A. Leban: „Slovenska deklica“ — mešan zbor. 2. „Nagovor“. 3. Volarič: „Pogovor z domom“ — mešan zbor. 4. K. Mašek: „Od železne ceste“ — dvospev se spremljevanjem. 5. A. Nedved: „Nazaj v planinski raj“ — mešan zbor. 6. C. Seidl: „V temnem gozdu“ — romanca za citre. 7. J. Stritar: „Rejenka“ — podoba iz kmetijskega življenja. 8. Walter: „Spomini“ — za citre. 9. H. Volarič: „Slovan na dan“ — mešan zbor. Ustopenina 20 nč. za osebo, sedež 20 nč. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala. K obilni udeležbi uljudno vabi ODBOR.

Javna razsvetljava v Rojani in Šklednju. Mestna delegacija sklenila je postaviti tri nove plinove svetiljke v ulici Montorsino (Rojan) in pa jedno petroljevo svetiljko pri pošti v Šklednju.

Nemška eskadra ne pride v Trst. Nasproti izrecnim trditvam raznih listov, da obišče eskadra nemškega manovriškega brodogoja tržaško pristanišče povodom krsta vojne ladije „Budapest“, javljajo iz Kiela dne 9. t. m. službeno: Prva in druga divizija manovriškega brodogoja odpluli sti danes opoldne v angleški kanal. V tem, ko se II. divizija vrne dne 17. t. m. v Wilhelmshaven, obišče I. divizija pristanišče Vigo v Spaniji, kjer ostane nekoliko dnij ter se vrne dne 18. avgusta v Kiel.

Državna podpora Ljubljani. Minoli četrtek imel je občinski svet Ljubljanski izredno javno sejo, katero je sklical župan v ta namen, da priobči občinskemu svetu zakon glede državnih podpor povodom potresa. Ta zakon določa 1.700.000 gld. brezobrestnega posojila in 100.000 gld. nevračljive podpore za mesto ljubljansko. Razven tega je določeno 100.000 gld. brezobrestnega posojila in 100.000 gld. nevračljive podpore za ljubljanske trgovce in obrtnike, Mestna občina dobi 100.000 goldinarjev brezobrestnega posojila za regulacijski zaklad in 50.000 gld. za popravo občinskih poslopij — Župan Grasselli je v tej seji stavil predlog, da naj se naprosi Nj. Veličanstvo, da vsprejme deputacijo občinskega sveta, ki naj na Najvišem mestu izreče najudanejšo zahvalo mestne občine Ljubljanske. Občinski svet je ta predlog poslušal stoje, ter ga vsprejel soglasno s živoin dobroklici. Potem je bila tajna seja, v kateri so bili izvoljeni v deputacijo, ki naj se zahvali pri Nj. Veličanstvu: župan Grasselli, podžupan dr. Bleiweis-Trsteniški in občinski svetovalec Ivan Hribar.

Pohajkovaško pismo I. iz Ljubljane nam pišejo: Goriškimi Italijani, Celjskim Germanom in nam feljtonistom so letošnji „pasji dnevi“ pokvarili ves jedilni list še predno so nastopili! Goriški irendentariji in celjski pangermanski nemškutarji so dobili „tuš“ z Dunaja še predno so se „potili“, in njih fizijonomija je zdaj tako namrdana, kot bi se bili nabili najbolj — kislih kumar, namočenih v kisovi esenci. A vendar jednemu izmed nas feljtonistov tak material v „pasjih dnevi“ ugaja bolj, nego pa na primer sedanje politične kumare kranjskih Slovencev, ki niso niti kisa, še manj pa olja vredne. In zato pričakujemo sedaj najpred od Vas, gospod urednik, da „strihate“ z vašega jedilnega lista pod listkom „Edinosti“ za soboto „Zlatarjevo zlato“ — s katerim bralce vedno šegete — zlata jim pa le ne daste, meni pa in sensu verbi „Variatio delectat“ daste tu prostora za moj denašnji jedilni list, na katerem je za bralce na izber: Kranjske politično-kisle kumare, ki jih mi središeni Slovenci požiramo letos v omaki važnih škandalov, ki se prirejajo na desnem in levem bregu Ljubljane, zatem ljubljanski trač, ki ima svoje reprezentante v raznih moških in ženskih babah „in originali“ v izdanji najnovejše breznačajnosti (vide mesec maj letošnjega potresa!), goriške irendentarije, ki bodo morali jeseni odpreti svoje portmoneje pa tudi — slovensko narodno šolo; Celjske nemškutarje in sorodno svojat, ki bo jovele

sedaj notri do pričetka prihodnjega šolskega leta zaradi slovenskih paralelek, ki se otvoré ondu na gimnaziji, in slednjič graške in dunajske žide, katerim se še bolj skrivijo nosovi nego so imeli skrivljene dosedaj, če jih poprej ne zvije politični krč, ki jih je že zdaj začel od vseh strani napadati vsled razposajenosti, kateri je dajala do zdaj potuho dunajska vlada. Če ne prej, pa vsaj ko pride hladna jesen, — ohladi se tudi ta ljuba svojat in potegne seboj če pojde po sreči, tudi politične papige nemške in nemškutarške rače celjske in graške!

Pa bodo res hudi letošnji pasji dnevi. To čutimo že zdaj n. pr. mi Kranjci. Za potres se itak že nihče ne meni, zdaj se gre pri nas le za denar, podporo, posojilo, za deželnozborske mandate, „gšeft“ od potresa, za zimske barake in „skalo“, po kateri bodo izvestni a ne posebno vestni gospodarji višali strankam najemščino v hišah. Za razne strankarske politične skandale bodo že za to dresirani clowni skrbeli tako po deželi kakor v Gorici, Celji in Gradci.

Je sicer malo odveč materijala za slab ali le slaboten želodec na mojem denašnjem jedilnem listu, gospod urednik, toda — v „pasjih dnevi“ se tudi staremu feljtonistu slaba godi, zakaj ne bi se potem potili tudi drugi! Danes tukaj jutri tam... „Variatio delectat“ in — basta! Da ste mi torej zdravi!

Vas

kranjski pohajkovelec.

Belgija za Ljubljano. Avstro-ogerski osrednji pomožni odbor v Antverpeni (Belgija) nabiral je denarno podporo za Ljubljano. Nabral je pri rahločutnih Belgijcih lepo svoto 3245 gld. Ta denar odposlal je omenjeni odbor potom c. in kr. ministerstva za vnanje stvari Ljubljanskemu magistratu.

Prepovedano uvažanje prašičev. Ker je razvidno iz službenih poročil, da se je tudi v Hrvatski in Slavoniji pojavila kuga med prašiči, odredilo je ministerstvo za notranje stvari, da se ima naredba glede prepovedi uvažanja prašičev iz Ogersko v Cislitavijo razširiti tudi na Hrvatsko in Slavonijo. Prepovedano je torej do daljše naredbe uvažati iz Hrvatske in Slavonije v Cislitavijo žive prašiče in svinje, kakor tudi meso teh živalij.

Nov mrčes na vinski trti. Po vinogradih na Goriškem pokazal se je nov mrčes, ki razjeda trtno listje. Ta mrčes je črn in podoben broščem; napada tudi ameriške trte. Za sedaj ne poznajo drugega sredstva proti tej golazni, nego marljivo nabirati jo in ugonobljati.

Drzen vojak. Te dni stal je pred vojaškim sodiščem v Rochefortu nek vojak, obtožen nemarnosti v službi. Sodišče ga je obsodilo na dve leti ječe. Na to je predsednik vprašal obsojenca, dali ima kaj pripomniti? Vojak je odgovoril mirno: „Prosim kvintal sena za tolpo oslov, ki so se zbrali okolo mene“. Za te drzne besede obsodilo ga je sodišče v isti seji na deset let prisiljenega dela.

Prekasna pomoč. Letos na binkoštno nedeljo usmrtil se je v Brnu mlad pek zajedno s svojo zaročnico, ker nista imela nikakoršnega premoženja in se torej nista mogla poročiti. Te dni pa je dobila pokojnikova mati glavni dobiček na srečki „dobrega sreča“, katero je bila podedovala po svojem sinu. Bédna mati ima sedaj okolo 20.000 gld. na razpoloženje, ne da bi mogla z denarjem obuditi svojega sina k življenju. Grenka ironija sreče!

Izpred porotnega sodišča. Minoli četrtek vršila se je razprava proti 53letnemu vozniku Ivanu-Kurin Beliču iz Spincičev pri Voloskem, obtoženemu goljufije. Po obtožbi je bil namreč Kukurin v neki civilni pravdi v kateri je šlo za 477 gld., krivo prisegel. No, porotniki so vprašanje glede krivnje obtoženčeve zanikali s soglasno in vsled tega ga je sodišče rešilo obtožbe. — Včeraj se je vršila razprava proti 47letni omoženi Ani Škrbe iz Žuženberka, občine Novomesto, obtoženi tatvine in postopanja. Škrbe je po noči od 25. na 26. maja t. l. nekemu posestniku, kakor smo sporočili svoječasno, ukradla 315 gld. v gotovem denarju, v tem ko je on spal in pobegla s svojim plenom. Policija jo je kmalu našla in dobila pri njej tudi denar skrit. — Škrbe je dobila 14 mesecev težke ječe.

Policijsko. Organi sv. Ivan-Verdeljskega komisarijata polovili so predvčerajšnjem tri

potepuhe in sicer: 63letnega laškega podanika Josipa Chittera iz Videmskega okraja, kajti Chittero je bil že leta 1891. izgnan iz Trsta, sedaj pa se je brez posla in sredstev klataril po mestu ter 17letnega Aleksandra Kuštrina, brivskega vajenca iz Rudolfovega in 15letnega Martina Bregarja iz Oblok pri Logatcu. — 22letni testar Jernej Keršovani, stanujoč na Vrdeci št. 236, prijavil je policiji, da ga je predsinočnem v ulici dello Scoglio napadel 19letni mesarski pomočnik Virgil Stern, ga vrgel ob tla in ga obdelaval z nogami in s pestmi. — Po noči na 11. t. m. ulomili so doslej še neznan tatovi ozadnji zid, ki loči prodajalnico jestvin v ulici Belvedere št. 21, lastništvo Josipa Kosaka, od ljudske kuhinje Tereze Daneker in ukradli v skladišču jestvin iz zaprte mize različnih inozemskih in starih avstrijskih srebrnih in bakrenih novcev, 10 gld. v srebrnjakih in kronah, 60 gld. v petakih in 8 do 10 gld. drobiza. Tatove zasleduje policija. — 30letnega mesarja Jakoba Bubička iz Obrove, okraja Voloskega, stanjujočega v ulici Rigutti št. 1, zaprlji so po noči na včeraj, ker se je pretil svoji ženi z nožem in se ji zagrozil, da jo vrže skozi okno. V zaporu je opsoval strazarje. Na komisarijatu v ulici Scussa zaslišali so ga na zapisnik ter ga stavili na svobodo, dokler ga sodišče ne pozove na odgovor. — 26letnega natakarka Mateja Furlana iz Boyca prijeli so strazarji v ulici Miramar in ga zaprli, ker je brez posla in imetja taval po Trstu.

Koledar. Danes (13.): Anaklet, papež; Evgenij, škof mučenec. — Jutri (14.): VI. pobinkoštna nedelja. Bonaventura, škof. — V ponedeljek (15.): Henrik I., cesar; Vladimir, kralj. — Zadnji krajec. — Solnce izide ob 4. uri 28 min., zatoni ob 7. uri 41 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 25 stop., ob 2. pop. 28.5 stop. C.

Najnovejše vesti.

Dunaj 12. Poslanska zbornica je nadaljevala razpravo o proračunu naučnega ministerstva, naslov „narodne šole“. Proti je govoril posl. Noske, zlasti pa proti česki šoli „Komensky“ na Dunaju. Posl. Burgstaller je izročil resolucijo za osnovo državnega učiteljskega v Trstu z italijanskim učnim jezikom.

Dunaj 12. „Fremdenblatt“ oporeka vest, da odpotuje grof Kienmansegg k cesarju v Ischl, kjer bi mu bilo izposlovati dovoljenje, da se odpravi izjemno stanje v Pragi.

Belgrad 11. Liberalni klub je sklenil soglasno, da odkloni finančne dogovore, sklenjene v Karlovi varih.

Peterburg 11. Knez Lobanov je vsprejel metropolita Klementa.

Berolin 11. Podpisovanje za kitajsko posojilo se je že zaključilo, ker je že podpisana večina svota nego bode znašalo posojilo.

New-York 11. Včeraj se je porušil pod v kazinu v Atlantique City, kjer je bilo zbranih do 1000 oseb. Več oseb je ubitih in kakih sto težko ranjenih.

Trgovinske brojavke.

Budimpešta. Pšenica za jesen 6.60 6.61 Pšenica za pomlad 1896 — do — Oves za jesen 5.60—5.62 Rž za jesen 5.59 5.60 Koruza za juli-avgust 5.80—5.82 za maj-juni 1896 4.85—4.87. Pšenica nova od 75 kil. f. 6.75—6.80 od 79 kil. f. 6.80—6.85; od 80 kil. f. 6.85—6.90 od 81 kil. f. 6.90—6.95; od 82 kil. f. 6.95—7. — Ječmen 6.40—6.70; proso 6. — 6.56 Rž nova 6.45—6.60. Pšenica: popraščevanje in ponudbe slabe, trg sta'en. Prodalo se je 1500 mt. st. Oves 10 nč. ce-neje. Koruza malo. Vreme lepo.

Praga. Noramlirani sladkor za juli f. 12.80. nova letina 13.85.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred odpošiljatelj precej 1.28 60—28 75. Juli sept. f. 28.75—29. — Concasad 29. — Četvorni 30. — V. Javah (sodihi) 30 25. —

Havre. Kava Santos good average za juli 92. — za oktober 90.50. malo.

Hamburg. Santos good average za juli 74 35 september 74.25 december 73. —

Dunajska borza 11. julija.

1895

Državni dolg v papirju včeraj danes
v srebru 101.25 101.20
Avstrijska renta v zlatu 101.45 101.40
v kronah 124. — 123.95

Kreditno akcijo 101.55 101.50
London 10 Lst. 407.60 408.25
Napoleoni 121.05 121.05

20 mark 9.62 9.62
100 italij. lir 11.38 11.35
46.10 46.10

JAKOB STRUKELJ - TRST

via Caserma št. 16 uhod piazza della Caserma.

(magistrat veliki ročajnici)

prodaja po neverjetnih nizkih cenah vsakovrstna angleška

kolesa (bicykle)

Zustopstvo koles „Adler“ iz tovarne H. Kleyer Frankfurt in „Viktoria Cykle Works“ Wolverhampton Angleško.

Kolesa „Adler“ so svetovno znana in se rabijo v nemški vojski.

Jamči se za vsako kolo 12 mesecev; kdor ne zna voziti, nauči se brezplačno. — Pošilja se na deželo in na vse kraje.